

FRITHJOF II

FRITHJOF'S
VENNER

Vårens medlemsnummer
nr. 1/2011

MEDLEMSBLAD FOR
FRITHJOF S VENNER

Redaksjonen:
Fredrik Lange-
Nielsen
Vigdis Mette Amlie
Brit Lehne

Bladets adresse
Frithjofs Venner Post-
boks 134 Sentrum
3251 Larvik

Bankgiro.
2510 14 79032

Venneforeningen:
Leder

Web- adresse
www.frithjof.no

Sats/layout,
trykking
Print Konsult,
Boks 80
3162 Andebu

Takk til alle bidragsy-
tere. Ideer til stoff og
bilder er velkommen

Forsidebilde:
"Magne Nilsens klas-
siske motorbåter i
Kjerringvik, Lisa og
Roa."

Jubileumsboka «Losskøyta Frithjof - 100 år med Losing og Lystseilas»

Vil du glede en båtentusiast, henvend
deg til:

Krohn Johansen Forlag
Treschowsgt. 3A
3256 Larvik - Tlf. 33 11 18 04

Pris: kr. 100,-
**Ekspedisjonsgebyr
og porto kommer i tillegg.**

Innhold

Betraktninger fra sofakroken	4
Kjære Frithjofvenner	6
Sovesal i forpiggen	8
Årsberetning frithjof Venner	10
Vårpuss 2011	13
Restaurering som livsstil	14
Grasrotandelen	14
Seilingssesong	18
Seilingsplan	20
Sjösavår	23
Sommersalg	24
En tidsseilas med Jærbuen II	27
Sjefssjaluppen	34
Nordisk seilas 2011	37
Organisasjonsmodellen	39

Murerfirma Org.nr. 987 011 122 mva

Andreas Losnegård

Daglig leder (Andreas): 92 45 19 82
Yarmemontør (Trond): 90 18 66 40
Mail: andreas@losnegard.no Web: www.losnegard.no

Tanker fra godstolen

Når jeg lener meg godt tilbake i stolen og betrakter foreningen Frithjofs Venner med et kritisk blikk, ser jeg en aldrende forening som gjennom 26 år ikke har klart å etablere entusiasmen hos den kommende generasjon. Det er bekymringsfullt.

- Er Frithjofs Venner en livskraftig og vital organisasjon? Hvordan kan vi revitalisere oss?

Det ble nettopp avholdt årsmøte i FV. Frammøtet var beskjedent. Det var vanskelig å få valgt folk til styreplassene, og ledervervet ville ingen ha.

Kanskje er det for liten interesse for en gammel, arbeidskrevende, flytende farkost?

Er vi ikke flinke nok til å lytte til eventuelle nye medseilere, fra for eksempel seilkursene?

Hvor blir det av dem?

De må i utgangspunktet være interessert i båt og seiling siden de deltar på seilkurs ,og attpåtil betaler de for å lære å kjenne denne gamle damen.

Tar vi vare på dem som viser interesse og prøver å få dem aktivt med? Gir vi dem anledning til å bruke båten når interessen er på topp?

Mener vi at de kan vente til det passer oss å ta dem med på en seiltur?

Har vi stivnet i et gammelt mønster, der vi tror at bare vi kan være på vannet en ettermiddag når solen selvfølgelig skinner fra skyfri himmel, og vi synger gamle Frithjof-viser, så er alt fullkomment, og da vil nye medlemmer strømme til?

Vi må sette oss ned og prøve å finne ut hva vi ikke gjør godt nok. Er det vi som gjør ting feil, eller er det alle andre som ikke forstår hva de går glipp av fordi de ikke er aktive i FV?

Lykkeligvis er det er noen få ildsjeler i FV som står på og gjør en fantastisk jobb både med båten og i styrearbeidet.

Etter at vi så det nødvendig, ut fra økonomiske og praktiske hensyn, å endre klassifisering av båten grunnet stivbente regler fra Sjøfartsdirektoratet, mistet vi inntekter fra charterseilingen. Dette var en viktig inntektskilde, men vi har klart oss rimelig bra økonomisk, takket være helhjertet innsats fra den ”harde kjerne”.

Kjære seilervenner, skal vi ”spytte i nevene” å prøve og gjøre oss lekre, for eksempel overfor våre gamle, passive medlemmer for å få dem med igjen?

ØP hadde en fin artikkel sist sommer, et fantastisk PR-stunt med både bilder og fyldig presentasjon av Frithjof og miljøet rundt den.

Vi har snakket om at båten burde være mer åpen, blant annet ved å seile i nærmiljøet og invitere med folk som går bryggeslengen på en liten tur. Vi kunne gjøre oss mer synlig.

Larvik og Stavern er sommerbyer med mange turister. Det skulle være mulig å fylle båten både en og to ganger daglig for en tur på vannet.

Da kunne vi få med flere av våre medlemmer til å bruke Frithjof.

Kunne det være en idé at man har to kriterier for skippere?

Hva med å godkjenne skippere for bruk av båten bare med motor? Dette for å kunne bruke båten mer, samtidig som vi ikke overforbruker de "ordentlige" skipperne som også styrer med fokk og klyver.

Som sagt dette var noen tanker fra godstolen, kanskje kan noe brukes, eller at dere som leser dette, kan komme med innspill om hva vi kan gjøre for å bli bedre. Alle innspill er verdifulle.

*Med tankefull hilsen
nestleder
Frode Walderhaug*

Ken Aarsten Transport AS Kranbil

Utleie/salg av lagercontainere
Transport/kranbiler
Tlf. 41 60 70 80
www.derdubor.noken_aarsten

RørleggerSenteret

Kirkestredet 1, (Skottebrygga) 3263 Larvik

Tlf. 33 18 43 15 – 33 18 49 34

Mob. 980 11 455 / 913 96 341 – Faks 33 18 20 59 –

www.rorleggersenteret.no

Vi utfører alt av rørleggerarbeid for bolig og industri – Butikk med stor utstilling

PORSGRUND

Fossbad

MILJØFYRTÅRN bedrift

Kjære Frithjof venner!

Er dere klare til nye utfordringer med Frit-hjof II i den 115.seilersesongen?

Båten kom seg vel gjennom en kald vin-ter i Skottebrygga og er i skrivende stund på slipp. Vårpussen er i gang med noen iherdige og trauste båtentuiaster fra venneforeningen under kyndig ledelse av Fredrik Lange Nilsen og driftsansvarlig Erling Augland.

Stiftelsen takker Fredrik og Erling med deres gode medhjelpere for den omtanke dere viser den gamle ærverdige losskøyta.

Som nevnt tidligere har styret i Stiftelsen som hovedoppgave å bevare båten i historisk perspektiv, og søke etter midler til vedlikehold og utbedring av båten.

Likeledes skal styret påse og kontrollere at de bestemmelser som er nedfelt omkring bruk av båten etterlevs. Til å følge opp denne oppgaven er en driftsansvarlig person utnevnt av Stiftelsens styre.

Stiftelsens utfordring i år er å skaffe midler til utbedring av skroget og forberede utskifting av redningsflåte, mast og seil. Det kan opplyses at søknader er innsendt Sparebankstiftelse, Kulturminnefond og andre offentlige og private organer. Vi håper noen midler tilfaller båten, og vi venter på svar.

Frithjofs Venner er opprettet med formål å drifte båten etter de retningslinjer og rammer som Stiftelsen har fastlagt, og har i prinsippet inngått en leieavtale for bruk av

båten til alle seilerinteressertes beste.

Den årlige "leien" av båten fra Frithjofs Venner går uavkortet til vedlikehold og påkostninger av båten.

Den frivillige dugnad av Frithjofs Venner med oppussing av båten, er med på å holde den "årlige leien" på et rimelig og overkommelig nivå. Samtidig håper vi dette frivillighetsarbeide styrker vennskapen i venneforeningen og gir et innblikk i godt gammelt håndverk.

Frithjof II sine største utfordringer i de kommende år er:

1. Stiftelsens mulighet til å fremskaffe midler til utbedringer av båten.
2. Opprettholde Frithjof's Venners videre positive engasjement og videreføre driftsansvaret til en ny generasjon 30-40åringere.

Disse to forhold henger veldig nøye sammen da det er vanskelig for Stiftelsen å søke midler til båten om den ikke synes på sjøen og at det kan vises til at båten gir noe tilbake til allmennheten.

Det var godt å høre at Kulturskrinet med 5.klassinger er planlagt dette året. Dette betyr mye for båtens renommé. Stiftelsen

takker spesielt de personene fra Frithjofs Venner som tar seg tid til dette engasjementet, og ønsker alle Frithjofs Venner en god seilas og mange fine opplevelser med båten denne sesongen også!

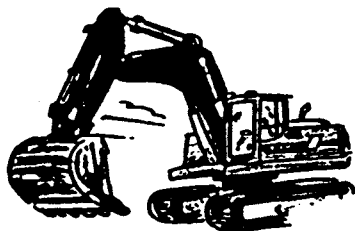
*Seilerhilsen fra Stiftelsen losskøyta
Frithjof II, Einar A. Andersen*

ADVOKATFIRMAET

BREKKE & Co.

DA

Telefon 33 18 52 00
Torvet 11, 3256 LARVIK

Gjelder det:

- **Gravearbeider**
- **Sprengning**
- **Planering**
- **Masseflytting**

Ring 33 12 52 77

INGENIØR OG ENTREPRENØRFORR.

H.&K. SANDNES AS

HEGDAL, 3261 LARVIK

Sovesal i forpiggen

Når katten er i Bergen danser musene på bordet.

På et styremøte i fjor høst med støtte fra Stiftelsens formann fikk undertegnede endelig sutra seg til å bygge to ekstra køyer i forpiggen i løpet av vinteren.

Vantro dreide mot sunn skepsis da tegningene kom på bordet. Målene på tegningen bar bud om en viss realisme i sovesalprosjektet.

Men ville det bli behov for så mange køyer og ville de bli store nok? Mitt svar er at om vi ikke trenger de nye køyene til folk, er de fortsatt kjekke å stue seil, fendere, bagasje og annet utstyr i.

Arbeidet begynte en tirsdag i september. De gamle køyene var skrudd og spikret fast en gang for alle, så det tok timer å få dem ut. De nye køyene kan skrues ut hele uten å løsne for mange skruer med tanke på å kunne bytte ut skrogbord og spant. Undertegnede

Fornøyde køyesnekkere en kald februardag.

har med hjelp fra Erling og Bjørn fått køyene ferdig i løpet av en rekke tirsdagskvelder utover høsten og i februar/mars. I skrivende stund mangler bare maling og madrasser.

Fredrik

8 *Michael på 7 år. Bjørn Molvigs barnebarn prøveligger fornøyd ny køye i piggen.*

Styrbord køye er fjernet.

Den første nye underkøye kommer på plass.

Årsberetning for Frithjofs Venner 2010

Styret i Frithjofs Venner har hatt følgende sammensetning i 2010:

Leder:

Linda Nilsen Augland

Nestleder:

Frode Walderhaug

Kasserer:

Hans Petter Skontorp

Sekretær:

Ronald Nilsen

Styremedlem:

Fredrik Lange-Nielsen

Bjørn Molvik

1. varamedlem:

Vigdis Mette Amlie

2. varamedlem:

Per-Kristian Eidskjeld

3. varamedlem:

Dag Ottar Wold

Andre sentrale funksjoner:

Dugnadsansvarlig:

Fredrik Lange-Nielsen

Seilingsansvarlig:

Erling Augland

Materiell/rekvisittansvarlig:

Vigdis Mette Amlie

Redaktør medlemsblad:

Fredrik Lange-Nielsen

Web-ansvarlig:

Erling Augland

PR-gruppe ansvarlig:

Vigdis Mette Amlie

Representanter i styret for Stiftelsen Loskøyta Frithjof II:

Einar A.Andersen og Erling Augland

Generelt

Styret har hatt 6 styremøter og 2 pakkemøter

for utsendelse av medlemsbladet. Seilingsansvarlig har deltatt på noen av møtene, blant annet i forbindelse med seilingsplanen og ulike arrangementer. Leder av Stiftelsen har deltatt på ett styremøte.

Det er ikke avholdt medlemsmøter i denne styreperioden.

Medlemsoversikt

Antall medlemmer pr. 31.12.09 var 265. Pr. 31.12.10 er antall medlemmer 275. Det er en del som ikke har betalt, og antall betalende medlemmer i 2010 er 200.

Styret har i 2010 kontaktet pr telefon en rekke medlemmer som ikke har betalt medlemskontigent, for å høre om de fortsatt ønsket å være medlemmer.

Medlemsbladet

Bladet har kommet ut med to nummer i 2010. Redaksjonen har bestått av Fredrik Lange-Nielsen, Vigdis Mette Amlie og Brit Lehne.

Dugnad

Det har vært dårlig oppmøte på dugnaden både vintermånedene 2010 og høstmånedene 2010. Det har vært et mål om å skape et møtested for Frithjof's Venner året rundt. Dugnad på mandagene var tenkt å være et slikt møtested. Mulig streng kulde har vært en negativ faktor.

I forbindelse med opptak av skøyta mars / april fikk vi imidlertid gjort det nødvendige vedlikeholdet. Det har vært utarbeidet en god dugnadsplan med oversikt over oppgaver som skulle utføres, tidspunkt og fordeling av ansvars personer. Medlemmer er blitt oppringt og bedt om å møte til dugnad.

Det er utarbeidet tidsvarende dugnadsplan for 2011. Dugnadsdag er nå forandret fra mandager til tirsdager klokken 1800.

Vedlikehold og oppgradering av skøyta har vært et gjennomgående tema på alle styremøtene. Behov for større investeringer/omkostninger har vært drøftet med Stiftelsen. Høsten 2010 hadde styret en revisjon av handlingsplanen for oppgradering av Frithjof II.

Reparasjon

Vi fikk i 2010 et totalhavari av girkassa. Vi måtte kjøpe en ny girkasse av samme type som den gamle. Dette medførte at vi ikke fikk brukt skøyta i fire og en halv uke, så å si hele juni. Vi måtte også foreta en rensing av dieseltankene. Videre er det blitt foretatt en utbedring av lensepumpa og GPS antenne.

Masteprojektet

Vi har fått et tre av Fritzøe Skoger. Treet et ringbarket og skal felles i 2011 før snøen forsvinner. Treet skal så fraktes til Larvik.

Skipperutvalget

Skipperutvalget, bestående av Bjørn Molvig og Hans Petter Skontorp, har fremmet forslag til Stiftelsen om godkjenning av Linda

Nilsen Augland som skipper. Stiftelsen har godkjent Linda som skipper, og vi har dermed fått vår første kvinnelige skipper.

Skottebrygge / Indre Havn

Fredrik Lange-Nilsen er med i et utvalg som har fokus på utvikling av Indre Havn og Skottebrygga.

Seilsesongen 2010

Vi har i 2010 gjennomført en sesong uten passasjersertifikat, noe som innebar at vi ikke kunne ta betalende passasjerer med på tur. Vi mistet praktisk talt hele juni pga havarert girkasse. I en tid da alle båtverksteder hadde alt for mye å gjøre med utenbordsmotorer og klargjøring av båter, klarte vi å komme i mål på drøye 4 uker. Vi rakk akkurat å bli ferdig til Nordisk Seilas.

Vi har gjennomført seilkurs med 6 deltagere over 5 kvelder, selv om 3 av de ble tørrtrening ved brygga pga giret. Vi har hatt 3 bestilte turer med til sammen 28 gjester, med den forandring at turene har vært gratis. Vi har hatt 3 åpne turer til Svenner med til sammen 32 personer.

Forts. neste side

Årets sesong i tall ser slik ut sammenlignet med de tre siste årene:

	2010	2009	2008	2007
Turer for medlemmer	24	17	21	32
Charterturer	0	10	5	10
Seilkurs	5	4	4	4
Åpne turer Svenner	3	2	2	2
Kulturskrinet i Larvik Kommune	0	8	0	20
Sponsor / andre ubetalte oppdrag	3	5	2	5

Gjennomførte medlemsturer / aktiviteter:

- Medlemsfest på Svenner med overnatting
- Pinsetokt til Fredrikstad, Seil Isegran. Her hadde vi med en journalist som skrev om oss i kulturbladet "Opplev Larvik".
- Nordisk Seilas
- Colin Archer dagene hvor vi var med både på Svenner og på Skottebrygga.
- Risør trebåtfestival
- Havnefestival i Kragerø
- Museumsdag i Porsgrunn
- Kystkulturhelg i Langesund.

På disse turene har det totalt vært med 42 personer pluss at vi hadde noen ekstra dagsgjester på regattaen i Risør.

Seiling for unge

Vi har i mange år kjørt "Den kulturelle skolesekken" for alle 5. klasser på skolene i Larvik. Dette ble ikke gjennomført i 2010. Det er et ønske om å gjennomføre dette i årene fremover, selv om vi pga. manglende passasjersertifikat ikke lengre kan ta betaling for det.

På seilkurset var 3 av deltakerne under 16 år, og på Nordisk Seilas var det 2 ungdommer 14-16 år som deltok. Vi har høsten 2010 avtalt et seilkurs for Den Norske Turistforening (DNT Ung) et helgopplegg juni 2011 med overnatting på Malmøya.. Her håper vi å få 10-15 unge deltakere.

PR Gruppa

PR gruppa sto bak medlemsfesten vi hadde den 6. november. Det var 21 personer med på den hyggelige og vellykkede festen.

Grassrotandel / Norsk Tipping

Pr 31.12.10 var det 14 personer som har registrert seg som "grasrotspiller" for Frithjof i Norsk Tipping. Dette har i 2010 innbrakt kr. 4187 til Frithjof.

Frivillige bidrag

I forbindelse med utsending av medlemskontingenten for 2010 ble det oppfordret til frivillige bidrag. Dette innbrakte kr. 7000. I tillegg til disse gavene har vi mottatt kr. 5350 i gaver fra medlemmer / andre.

Frithjofs internett side

Eling Augland har stått ansvarlig for vår internettside www.frithjof.no. Vår internettside har vært kontinuerlig oppdatert med ny informasjon og bilder fra de siste aktivitetene.

Svenner, Stavernsodden Fyr og Orlogsriggen Fredriksvern

Vi er støttespiller i disse prosjektene.

Utfordringer fremover

Vi har drevet Frithjofs Venner i 27 år, på frivillig basis. Vi har oppnådd utrolig mye og har vært og er en aktivt og levende historie- og kulturbærer om losskøyta Frithjof II og livet knyttet til denne. Det er en utfordring fremover å opprettholde denne aktiviteten samt få en fornyelse av aktiviteter og krefter.

Styret i Frithjofs Venner

<i>Linda Nilsen Augland</i>	<i>Frode Walderhaug</i>
<i>Hans Petter Skontorp</i>	<i>Ronald Nilsen</i>
<i>Fredrik Lange-Nilsen</i>	<i>Bjørn Molvig</i>

Vårpussen 2011

Vårpussen startet 8. februar. Da ble den istykkerrustede ovnen lempet på land. Linda og Vigdis malte etter hvert køyer, motorbasser og annet inventar. Bjørn Molvig begynte å pusle med ny fotpumpe til byssa, mens Erling og Fredrik snekret køyer. 22. mars kom presenningen av og fredag 25. mars sto Frithjof på kanalkaia. Planen var å skrape og pusse alt for så å flekke det som er bart, og male, lakke og olje etter behov før stoffing og sjøsetting 15. april. Dugnadsarbeidet har pågått tirsdagskvelder, lørdager og søndager og skal resultere i seilklar båt 3. mai. Fredrik har hatt ansvaret for rekruttering av folk og planlegning av arbeidet, mens ansvaret for å lede dugnadsøktene er delt med Bjørn og Erling.

Dørken er fjernet for å få spylt reint innvendig.

Fredrik

Lars Ellef Skalstad (15), Fredrik Lange-Nielsen og Tor Erik (Toto) Onsland tar en pause fra skrapinga.

Restaurering som livsstil – Magne Nilsen

Fredrik Lange-Nielsen

I vinter har Frithjof fått ny skyveluke. Jeg parkerer utenfor Magne Nilsens restaureringsverksted i Kjerringvik. Snøvinteren er på hell. "Pass deg for holka" advarer han i idet bildøra åpnes. Etter håndhilsing og litt "bambi" på den våte isen er vi på trygg grunn.

Midt i verkstedet ligger et mesterlig utført stykke håndverk trukket med vanntett "seilduk" i stil med resten av kappa. Magne er en nevenyttig mann med glødende interesse for båter og kystkultur. Han vokste opp i huset han bor i, men nå er Magne og fru en i ferd med å overlate huset til datteren Linda og Erling Augland.

Oppveksten i Kjerringvik dreide seg mye

om sjøen og båter. Magne har hatt egen båt nesten så lenge han kan huske. Det begynte med en liten flatbåning med 4 hk Crescent. Bare 10 år gammel forærte faren ham en åpen snekke til en verdi av 300 kroner (1961). Han prøvde seg tidlig med plastbåt. Allerede i 19? var han eier av en 29 fots Comet.

For en sjøens mann fra Kjerringvik var veien kort til å bli sjømann. Magne seilte som maskinist for Jahre og rakk å få med seg en hvalfangst før den epoken tok slutt. Etter 10 år gikk han i land og lærte å bygge hus som medhjelper for byggmester Tore Holtan fra Kjerringvik.

Yrkesskader førte etterhvert til at han måtte finne lettere arbeid. De fleste av oss

Støtt Frithjof II med Grasrotandelen fra Norsk Tipping

Slik gjør du:

Få spillerkort hos kommisjonær, eller på www.norsk-tipping.no.

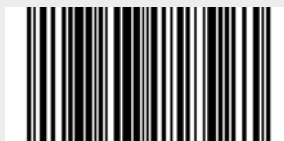
Ta med deg strekkoden og ditt spillerkort til en kommisjonær, eller send SMS: GRASROTANDELEN 977151694 til 2020 (tjenesten er gratis) eller Inter-

nett: www.grasrotandelen.no
eller www.norsk-tipping.no,
eller bruk Norsk Tipping Mobilspill.

LOSSKØYTA FRITHJOF II
Organisasjonsnummer: 977151694

GRASROTANDELEN[®]

32774977151694

Takk for at du støtter oss via
Grasrotandelen

Den nye skyveluka i verkstedet til Magne.

har vel en gang gitt fra oss en kinobillett til Magne i døra på Hjertnes. Når mørket falt i salen snurret han film. Magne forteller at han var den siste kinomaskinist som gjorde det før den digitale bølgen rullet inn over norske kinoer og skyllet ut gammel filmtradisjon.

Magne er full av kunnskap og har mye på

hjertet. Etter besøket i Kjerringvik vet jeg blant mye om bier og birøkt, men nå skal det handle om båter.

Østlandsposten presenterte 10. august 2010 vinneren av Risør trebåtfestivals pris for beste privatrestaurerte båt. En hvitmalt hurtiggående motorbåt fra 1929 glir over avvissiden med mahogny dekk og Magne bak vindskjermen. Men "Roa" ble ikke bygd med den vindskjermen, mener Magne. Han har forsket i "Roas" historie. Hun ble bygget av Mathias Nilsen på et sted utenfor Lille-sand som het Roa. Båten er neppe tegnet på bestilling. Mathias Nilsen har nok bare fått tak i et sett tegninger som sirkulerte på den tiden.

Nilsen hadde lang, men fin vei til jobben gjennom Blindleida til Randesund tollsted. Han trengte en hurtiggående båt for smult farvann. Et bilde fra prøveturen viser båten uten vindskjerm. Magne synes båten tar seg

Forts. neste side

Magne Nilsen poserer med "Roa" i sin opplagshall.

Restaurering som livsstil

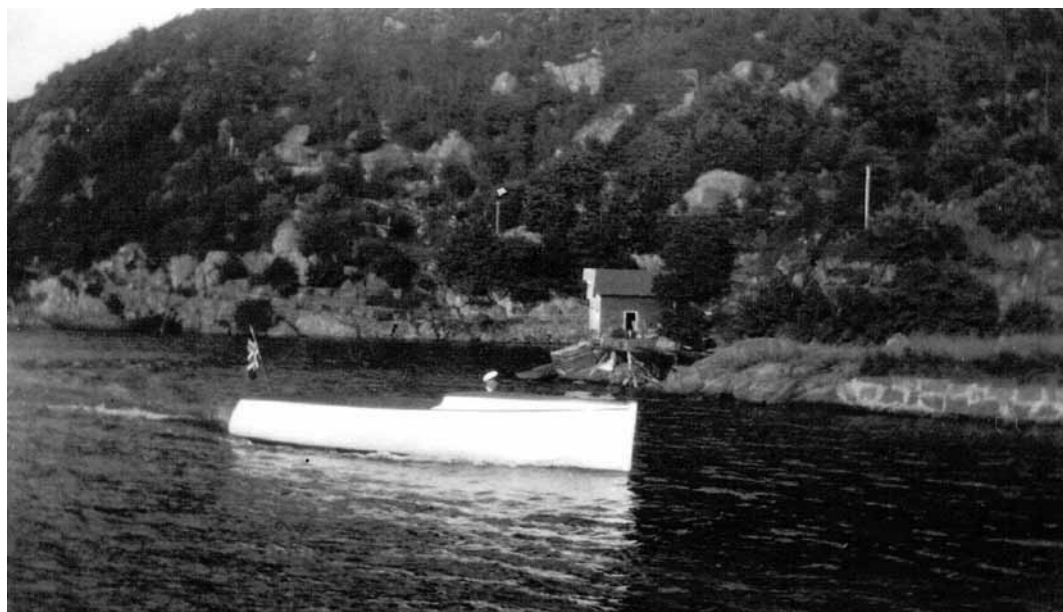
Forts. fra s. 15

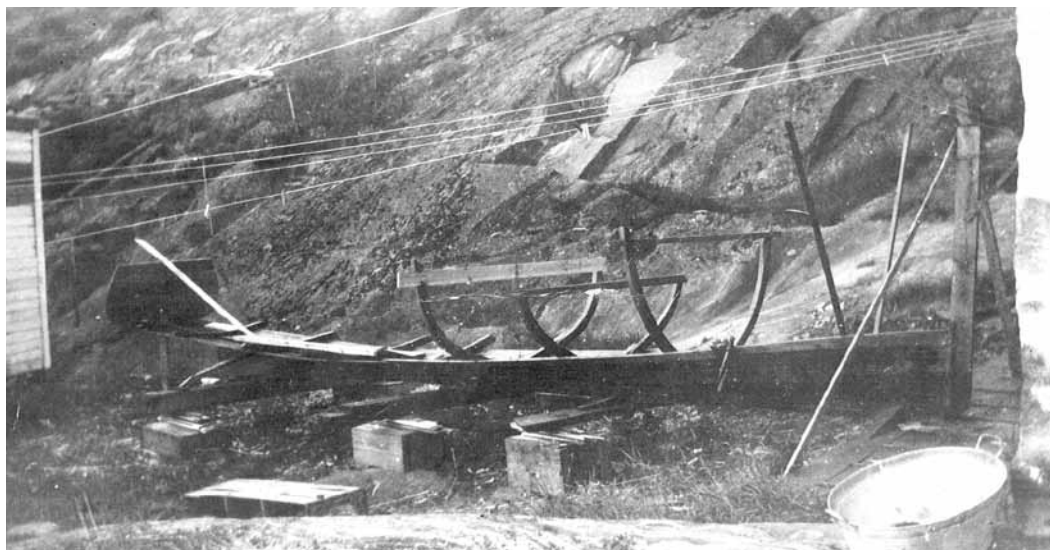
bedre ut slik, men det ble nok kaldt og vått når båten skulle brukes hele året i all slags vær, så vindskjermen ble nok nødvendig. Under krigen benyttet tyskerne båten som ordonansbåt.

Båten ble i familiens eie. I 1982 hentet Frithjof Bettum, Mathias Nilsens barnebarn, båten til Sandefjord, og brukte mye tid på å sette den i stand. De fikk imidlertid ikke orden på motoren og overlot båten til Gokstad kystlag. Den var i dårlig stand og kystlaget ville ikke ha den. Magne overtok båten i 1998, men kom ikke i gang med restaurering før i 2003. Han restaurerte halve båten først, for han fikk ikke hele inn i garasjen. Så snudde han den, og etter 7 år var den ferdig. Magne trodde ikke i at han skulle klare å restaurere den selv. Han så mer på prosjektet som øvelse i bruk av epoxylim. Arbeidet med motoren har Magne fått utført av motormagikeren Kåre Malmberg.

Han er en trollmann med motorer, mener Magne. Får han ikke tak i en del, så lager han den. Magne tror båten var utstyrt med 7-12 hk tosylindret Slepner originalt og gjorde ca 15 knop. Nå har den fått en Volvo B 18 på 42 hk fra 1959 som Malmberg har restaurert, mot at Magne bygde en garasje med verksted til ham i bytte. En moderne dieselmotor hadde kanskje vært rimeligere, men en sånn båt må ha brommelyd gliser gubben.

Mens "Roa" er en skikkelig veteranbåt på linje med biler fra 20 tallet, kan "Lisa" betraktes som en Cadillac 1960 modell. Lisa er en elegant og harmonisk Furuholmen plattgatter på 31 fot. Hun er bygd på Fjærholmen båtbyggeri på bestilling fra Berg-Olsen båtbyggeri i Tønsberg. Ingeniør Richard Furuholmen bygde ikke båter - han tegnet dem. De fleste (ca 70 %) ble bygd hos Hans Berg-Olsen som til tider hadde så stor pågang at noen oppdrag måtte settes bort til andre båtbyggerier. "Lisa" gikk som taxibåt

Mathias Nilsen har påbegynt byggingen ved Randsund tollstasjon, Kristiansand.

på Hvaler, helt til Magne overtok henne i 1990. Siden har hun hatt det veldig godt.

Vi setter oss i bilen og kjører til Magne's båtverksted i Håkavika. Der har han i tillegg til Lisa og Roa en klassisk pram og en seilskute dinghy som venter på kjærlige hender. Inni båthuset er det også bygd et koselig pauserom med bekvemme møbler og kaffekoker. Magne samler ikke bare på gamle båter, men også på gammelt verktøy og maskiner. Ved siden av Lisa står en gammel maskinhøvel drevet av belter, men den høvler like godt som noen moderne høvel,

forsikrer Magne. Den blir sikkert kjekk å ha for Magne har flere restaureringsprosjekter som venter.

I tillegg til de nevnte båtene har Magne overtatt snekka til Harald Svendsen fra Kjerringvik. Sommerbilder fra 60 tallet dukker frem. Harald Svendsen som kommer skummende rundet Fornet en speilblank sommermorgen, med fisk til sommergjester. Det er godt å vite at det finnes folk med så mye initiativ, nevenyttighet og utholdenhet som brenner for kystkulturen, tenker jeg i bilen på vei hjem. Magne Nilsen i Kjerringvik må være blant de fremste av dem.

Stavern

Åpent 08.00 - 20.00 (18.00)

Tlf 33 19 72 50

www.menystavern.no

Alt av dagligvarer
Ferskvaredisk
Ferske bakevarer
Tippekommisjonær
Catering
Post i butikk

Seilingsssesongen 2011

Generelt

Husk at seilingsplanen er ferskvare, endringer kan komme. Seilingsplanen som er trykket i medlemsbladet er IKKE å betrakte som endelig. Følg med på seilingsplanen som ligger på hjemmesiden www.frithjof.no, den vil til enhver tid være oppdatert. Har du ikke tilgang til Internett, kan du kontakte seilingsansvarlig hvis du lurer på noe. Alle turer er med utgangspunkt Skottebrygga, hvis ikke annet er spesielt opplyst om.

Åpne turer

Vi åpner sesongen med en tur til Svenner søndag 22. mai. Våre turer til Svenner er åpne for alle. Bli med og opplev perlen Svenner på forsommeren. Turen er gratis. Vi seiler selvfølgelig ut hvis forholdene tillater det, men hensikten med disse turene er å være i land på Svenner. Finn din egen lille fjellknaus å slappe av på, eller prøv fiskestanga fra et svaberg. Mulighetene er mange. Svennertur gjentas flere ganger i løpet av sesongen, to ganger til i mai-juni og en gang sent i august. Se seilingsplanen.

Seilkurs

Som vanlig har vi planer om å gjennomføre vårt seilkurs. Dette er ikke bare et reint seilkurs, men også et båtkjennskapskurs. Seilingen er selvsagt rettet inn mot gaffelriggen, og de tingene som er spesielt ved denne. Vi har satt opp fem kvelder til dette i år, og håper å vekke interesse for å seile en gammel båt med gaffelrigg. Påmelding til Fredrik Lange-Nielsen, tlf. 33 12 57 05 / 90 56 79 56. Pris kr. 400, forhåndsbetaling v/ påmelding.

Medlemsturer

Vi har planlagt å åpne tursesongen med pin-

setur til Fredrikstad, 10. - 13. juni. På øya Isegran omtrent midt i byen, ligger Maritime Center Fredrikstad. Her har det vært båttreff i pinsa en del år nå. Vi deltok i 2010, og deltakerne på Frithjof meldte om en trivelig pinsehjelg i godt båtmiljø. Det blir selvfølgelig også en liten regatta i all vennskapelighet. Se <http://sail.isegran.no> hvis du er interessert i bakgrunnsstoff.

Hele uken 17. - 26. juni skal det være et samlearrangement i Indre Havn som er kalt "Waterweek". Her blir det aktiviteter og konserter, og muligheter for oss å vise oss fram og profilere oss. Vi må se hva programmet bringer før vi ser hva vi kan bidra med eller utnytte.

St. Hans aften prøver vi å få Frithjof en tur på fjorden. Kanskje det blir noe opplegg i forbindelse med nevnte "Waterweek"?

25. juni er det åpning av Glade Dager. Vi skal vise oss fram i havnebassenget under åpningsseremonien. Dagen etter blir det sjørøverturer for barn.

Nesten umiddelbart etter dette er det avreise til Varberg i Sverige, for deltakelse i Nordisk Seilas. Dette er et skandinavisk samarbeid, en vennskapelig kappseilas for tradisjonelt riggede fartøyer. Andre vertshavner i år er Hobro i Danmark og Fredrikstad. Hjemkomst fra Nordisk Seilas er omtrent 8. juli. Se www.nordiskseilas.org for info.

I siste halvdel av juli arrangerer Forbundet Kysten sitt årlige Landsstevne. Det arrangeres i år i Egersund. Vi håper våre medlemmer og skipperer kan bidra til å få Frithjof med på dette arrangementet. Det er et stykke å reise, ca. 200 nautiske mil hver vei, eller ca. dobbelt så langt som til Kristiansand. Det bør kunne bli en grei "fanteur" med middels lange dagsetapper. Det

blir mulig å hoppe på og av underveis, det er god kommunikasjon langs kysten med f. eks. buss.

Vi rekker akkurat hjem til ”Colin Archer dager”, som arrangeres 29. - 31. juli. Detaljer er ikke klare ennå, men det blir arrangement i tilknytning til Skottebrygga, og kanskje på Svenner fra fredag til lørdag.

Risør Trebåtfestival har lange tradisjoner. Her treffes likesinnede trebåtinteresserte. Festivalen har de siste årene klart å vri fokus tilbake til båtene, etter noen år der det ble mye fokus på det kommersielle. www.trebåtfestivalen.no

Helgen etter Trebåtfestivalen er det Kragerø Havnefestival. Denne var ny i 2010 og Frithjof deltok. Vi ble godt mottatt med god bryggeplass og frokost i telt på brygga. Mange maritime aktiviteter i byen.

SSCA, Seilskøyteklubben Colin Archer, eller Colin-klubben som vi kaller den til daglig, arrangerer sin skøyteregatta i slutten av august. Denne regattaen har blitt arrangert to-tre ganger nå, men vi har blitt forhindret alle gangene. Nytt av året er tidspunktet, den har vært avholdt i juni de andre gangene.

Sjøfartsmuséet i Porsgrunn har igjen invitert oss til museumsdag. Frithjof er en del av Porsgrunns sjøfartshistorie, siden den er bygget der i byen. Vi går til Langesund fredag og ligger over der. Forhåpentligvis blir RS 2 Langesund med opp til Porsgrunn lørdag formiddag. Langesund ble jo opprinnelig bygget av samme båtbygger som bygde Frithjof. Vi holder åpen båt. Bli med på en hyggelig dag.

I begynnelsen av september er det Kystkulturuke i Langesund, og vi har tenkt å delta den avsluttende helgen. Vi var der i 2010, og selv om deler av helgen regnet bort, var det en hyggelig tur. Langesundsfordens Kystlag er arrangør, og vi får ”kremplass” i havna.

BLI MED PÅ TUR!!!

Hilsen seilingsansvarlig, og styret i Frithjofs Venner.

Seilingsansvarlig: Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27 / erling@augland.net

*Takk til våre annonsører
for den gode støtten de gir Frithjofs Venner*

*Vi oppfordrer våre medlemmer til
å bruke firmaene som støtter oss.*

Seilingsplan 2011

Det kan komme endringer underveis i sesongen. Oppdatert seilingsplan vil ligge på vår hjemmeside www.frithjof.no under menyvalg "Seilingsplan".

Dato	Tid	Sted	Arrangement
22. mai	1000 - 1700	Skottebrygga	Tur til Svenner. Åpen for alle. Gratis, men det er lov å donere en gave til driften av Frithjof II. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27.
25. mai	1800 - 2100	Skottebrygga	Seilkurs, åpent for alle. Info v/ Fredrik Lange-Nielsen, 33 12 57 05 / 90 56 79 56. Pris kr. 400, forhåndsbetaling v/påmelding.
29. mai	1000 - 1700	Skottebrygga	Tur til Svenner. Åpen for alle. Gratis, men det er lov å donere en gave til driften av Frithjof II. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27.
1. juni	1800 - 2100	Skottebrygga	Seilkurs 2. kveld
5. juni	1000 - 1700	Skottebrygga	Tur til Svenner. Åpen for alle. Gratis, men det er lov å donere en gave til driften av Frithjof II. info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27.
8. juni	1800-2100	Skottebrygga	Seilkurs 3. kveld
10. - 13. juni	Larvik - Fredrikstad		Pinsetur til "Sail Isegran" i Fredrikstad. For medlemmer. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27
15. juni	1800 - 2100	Skottebrygga	Seilkurs 4. kveld
17. - 26. juni		Indre Havn	Water Week, diverse arrangementer, her kan vi være med, detaljer kommer senere
22. juni	1800 - 2100	Skottebrygga	Seilkurs 5. kveld
23. juni	1800	Skottebrygga –	Fjorden - Tollerodden St. Hans feiring for medlemmer. Kanskje vi tar en tur på fjorden? Familiearrangement på Tollerodden. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27
25. juni	1200	Stavern	Åpning av Glade Dager i Stavern. Vi seiler rundt på havna og viser oss frem under åpningsseremonien. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27
26. juni		Stavern	Glade Dager i Stavern. Sjørøverturer for barn. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27

Seilingsplan 2011

Dato	Tid	Sted	Arrangement
28. juni - 8. juli	Larvik - Varberg - Hobro - Fredrikstad - Larvik		"Nordisk Seilas", vennskapelig kappseilas for tradisjonelt riggede båter. Åpent for ungdom. Info v/ Fredrik Lange-Nielsen, 33 12 57 05 / 90 56 79 56
16. - 28. juli	Larvik - Egersund - Larvik		Ferietur for medlemmer langs kysten, vi seiler til Landsstevnet i Forbundet Kysten i Egersund. Mulighet for på- og avstigning underveis. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27
29. - 31. juli	Svenner - Skottebrygga		Colin Archer dager. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27
4. - 7. aug.	Larvik - Risør		Risør Trebåttfestival, for medlemmer, Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27
12. - 14. aug.	Kragerø		Havnefestival i Kragerø. For medlemmer. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27
19. - 21. aug.	Larvik - Moss		SSCA regatta, Colin-klubbens egen skøyteregatta, for medlemmer. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27
26. - 27. aug.	Larvik - Porsgrunn		Tur til Museumsdag i Porsgrunn, for medlemmer. Vi går til Langesund fredag og overnatter hos Langesundsjordens Kystlag. Lørdag går vi i følge opp til Porsgrunn. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27
28. aug.	1000 - 1700	Skottebrygga	Tur til Svenner. Åpen for alle. Gratis, men det er lov å donere en gave til driften av Frithjof II. info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27.
9. - 11. sept.	Larvik - Langesund		Kystkulturuke i Langesund hele uka, vi deltar siste helgen. For medlemmer. Info v/ seilingsansvarlig Erling Augland, 33 11 08 46 / 98 23 18 27

ELFAGAVTALEN
Trenger du elektriker?

Elfagavtalen er kort og godt et løfte om at vi gjør jobben forskriftsmessig til avtalt tid og avtalt pris.

230 Elfagbedrifter over hele landet står bak dette løftet.

Prøv oss!

E. Sommerfelt AS

Telefon: 33 18 30 15

ELFAG - NÅR DU TRENGER ELEKTRIKER

SØNDERSRØD

33 11 80 60

dag-arild.bakken@ngbutikk.net

MURERMESTER
JAN EIDE A/S

Mur - Puss - Flisarbeid

Tlf: 950 68 185 / 33 11 45 38

www.faktorx.no/janeide

Sjösalavår

Rönnerdahl vakar i vårljusa natten,
sitter i skjortan så tyst på sin bädd,
blundar och drömmer att azurblått vatten
speglar en skuta på Genuas redd.
Rodnande vinberg slå vakt omkring bukten,
råseglan fyllas av sjöalpens vind
och den balsamiska medelhavsluften
sveper kring Rönnerdahls rodnande kind.

Rönnerdahl styr genom stim av delfiner
kurs på Palermo i susande slör,
skonaren löper för lösa boliner,
gastarna sjunga till väders i kör:
*"Come il mare a una Sirena,
così mi piaci, carino, a me!"*
Här går liguriska skonarn Eléna,
vackrare skuta ni aldrig får se!"

Rönnerdahl drömmer i vårljusa nätter,
vida han far som i ungdomens år,
hän över Pampas smaragdgröna slätter,
rider i vall sina oxar och får,
reser sitt tält under sydkorsets stjärnor,
stämmer gitarren vid syrsornas sång,
svävar i tango med svartögda tärnor,
sadlar vid midnatt – hans färdväg är lång.

Rönnerdahl drömmer, det rodnar i öster,
morgonvind susar i Sjösala lund,
fjärdarna vattras och mäsarnas röster
tränger till fönstret från vikar och sund.
Småbarnen vakna, det tassar i stugan,
solen går opp över Orrbergets topp,
ut på altanen med bricka går frugan,
bjuder på doftande kaffe med dopp.

Borta med vinden är genuaskutan,
Pampas har sjunkit långt fjärran i väst,
Rönnerdahl stämmer den svenskbyggda lutan –
borta kan duga, men hemma är bäst!
Barrskogen doftar och vikarna glittra,
vitsippa lyser i skuggsvala snår,
Rönnerdahl sjunger och finkarna kvittra:
Välkommen, härliga Sjösalavår!

Sommersalg

Det er salg i "Frithjof-butikken"
så forny sommergarderoben hos oss!!!

Vi kan tilby blå eller hvite t-skjorter i følgende
størrelser: 12 - 13 år, 12 - 14 år, m, l, xl,
til kr 100 pr. stk.

Begrenset utvalg i farge og størrelse.

Vi har også hvite caps til kr 50 og
hvite nett til kr 25. Alt materiell
har Frithjof- logo til dekor.

Det er også noen få kassetter igjen
på lager til kr 25.

Har du ennå ikke skaffet deg og alle dine ven-
ner jubileumsboka "Losskøyta Frithjof- 100 år
med Losing og Lystseilas", har du fremdeles
muligheten. Boka er
skrevet av James Ronald Archer, og er en
svært
interessant

beretning om Frithjofs unike historie.
Selges for kr 100.

Ta kontakt med Vigdis Mette Amlie,
tlf. 33130016/ 98044105.

BYGGMESTER

TOM SKJØNHAUG

PLANLEGGING/TEGNING • NYBYGG
REHABILITERING

Holmejordv. 21 B, 3267 Larvik
Tlf: 33 19 73 66 • Mob: 908 56 794
Email: tskjoenh@online.no

www.faugstad-elektro.no

Faugstad
ELEKTRO

Alt innen elektro i Larvik og omegn.
Gunstige priser. Kontakt oss for en
uforpliktende samtale.

Bredochsgt. 1
3256 Larvik
Tlf.: 33 16 38 00
Fax: 33 16 38 01

Kopien av utvandrerskipet "Restauration" kommer til byen der originalen fikk sitt navn.

Sett kursen mot EGRERSUND!

- En by akkurat passe stor for et landsstevne

Byteltet og havneområdet ligger klar

FORBUNDET KYSTENS LANDSSTEVNE

EGRERSUND

21.-24. juli 2011

www.kyststevne.no

Meld deg på nå, fordeler for båter som er tidlige!

Vi stenger halve byen for å lage stevne

S/S "Anna Rogde" kommer

Sjøfartsmuseets Colin Archer-båter 5

En tidsseilas med Jærbuen II

Av James Ronald Archer

Finnes heldige båter, eller bare heldige seilere? Hvis båten er heldig, kanskje eierne og brukerne gjennom tidene har vært det også? Eller helst - de er heldige som har hatt akkurat denne båten. Høsten 2007 kjøpte Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum lystbåten "Jærbuen II" fra 1898. Da hadde hun vært i utlendighet i nesten 80 år, men kunne på flere tidspunkt lett ha forsvunnet for godt. Det kom til å vise seg at hun på forunderlig vis alltid har hatt en nærhet til de lange linjer i historien.

Fasiten var klar: Hun var en av de best bevarte og mest autentiske av Colin Archers skøyter, og en av de få gjenværende lystbåtene. Hun var tilgjengelig, og Larvik trengte en seilende båt tegnet og bygget av CA. Det var ikke for godt til å være sant, for da hadde det ikke vært sant. Men det var sant - og godt: 42 fot velpleid skjønnhet takket være ekteparet Griems tredveårige redningsak-

sjon for båten, en i store deler original og derfor unik innredning, og en bermudarigg som røper levd liv.

Jærbuen har alltid vært lystbåt, selv om det ikke alltid var lystseilas. Båten var en cruisertype med aspirasjoner til regattaseilas, konstruert og bygget i en overgangstid da mer moderne båter kom til. Hun var del av et miljø som hadde tid og midler til å bedrive rekreasjon til sjøs. Seilasene forblir stort sett udokumentert - man setter seil for kortere eller lengre turer uten stor dramatikk. Det er de personlige minnene om seilturene som blir gjemt, men det øvrige livet ligger i bakgrunnen. En slik båts eierrekke blir viktig.

Helt fra båten var ny ble hun omtalt og etterspurt. Bestilleren var den farverike seilerpioneren Wilhelm Wolf, som skiftet båt etter annenhver sesong og hadde totalt 23 av

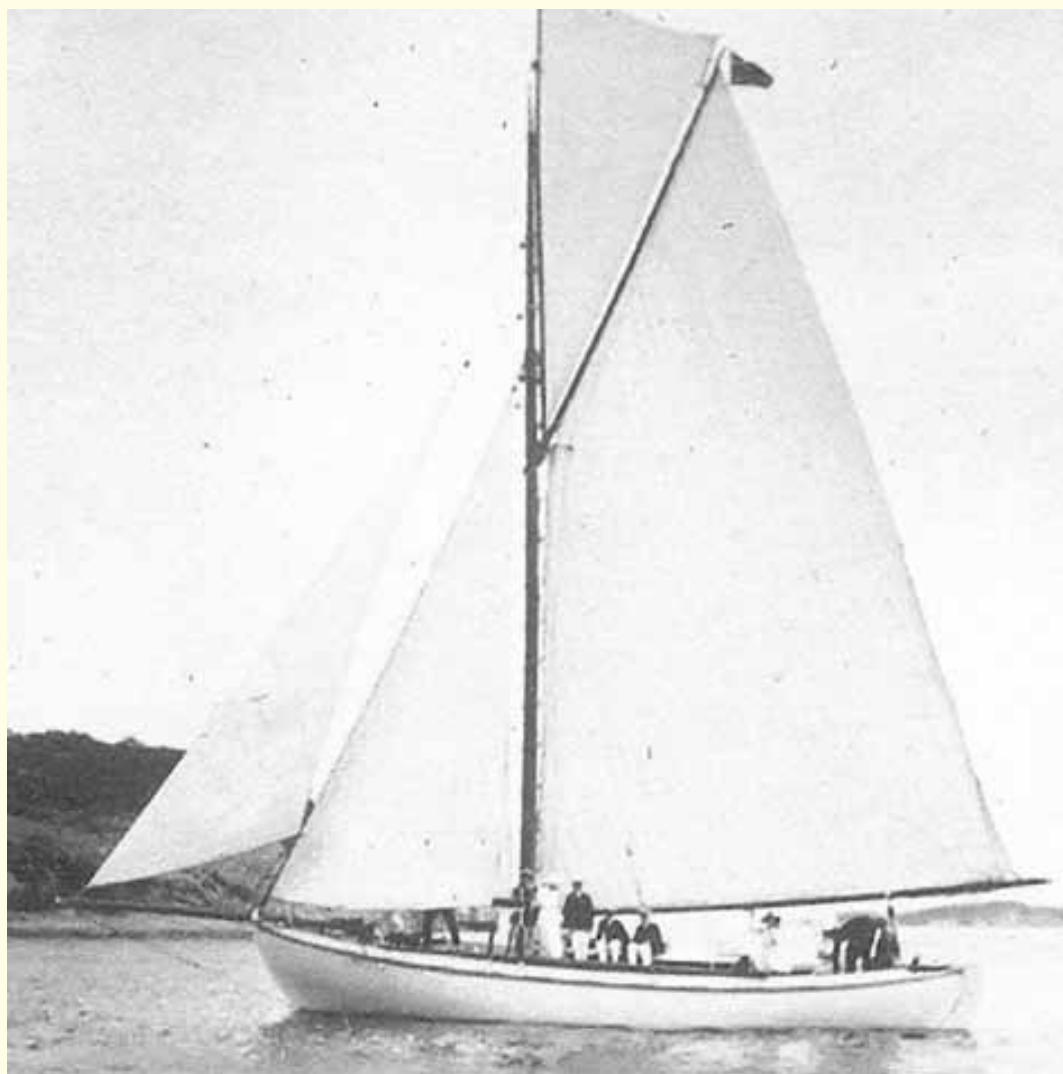
Tannlege

HENNING MYHRE AS

MNTF

Kongegt. 31, 3256 Larvik

Tlf. 33 18 23 30

Full duk i minister Findlays tid i Europashistorie, men rolig lokal seilas.

dem. "Jærbuen", døpt "Nanna", ble hans 22. og ble til på Colin Archers verft i Larvik vinteren 1897-1898, klar for levering i mai. Da noterte formannen fornøyd at båten hadde spesielt flott utstyr. Det kan fortsatt oppleves: Edeltre fyllinger og fronter i salongen med sofabenker på hver side, sovelugar med to køyer, rikelig med skap-plass og sittebenker foran, toalett i eget avlukke og forut gastelugar med tre køyer og bysse. I tillegg rommelig cockpit og styrebrønn, med en ge-

digen gaffelrigg som kronet verket. Samme sommer tok båten sin første regattapremie, mest fordi været ikke passet de mer tandre svenske konkurrentene.

Hvor trofast var en båteier som nå stolt har sin 22. båt? Ganske riktig. Det gikk ikke lang tid før en ny eier trådte på dekk. Båten var en del av den borgerlige kulturen som viste seg i høy sigarføring, verdensvant ori-

Forts.side 30

Jærbuen er tilbake ved Tollerodden der hun ble bygget.

miljø
HILDE'S RENHOLD
FAGMESSIG RENHOLD

Tlf.: 951 89 120
www.hildesrenhold.no

En tidsseilas med Jærbuen II

Fort. fra . 29

entering og forretninger, noen av dem for dristige. Eier nummer to stod for tidenes fall da han ble avslørt som hvitlippforbryter og notorisk løgner med klassiske ingredienser som falsk navn, rømming, bedrag, underslag, tragikomedie og langt fengselsopphold. Politiet bemerket i sine undersøkelser at båten var del av det ekstravagante levesettet. Under slike omstendigheter fant Wilhelm Wolf det for godt å gjenreise båtens ære ved å kjøpe henne tilbake. Kort etter solgte han, og de neste fire årene ble hun seilt som "Troid" av industriprioneren Elias Kiær i Fredrikstad, mannen som var en mester i å legge om fra gamle, tradisjonsrike trelastnæringer til store foredlingsforetak, og som trakk i mange industrielle tråder.

Fordums glans var gjenopprettet, og i det muntre seilermiljøet i plankebyen seilte hun til og med regattaer med hell. Men tiden hadde seilt fra slike båter på regattabanen, og paradoksalt nok er det en av grunnene til at båten levde videre. En solid bygget statusbåt med forsiktig fjordkruss hadde fremtiden foran seg, akkurat som nasjonen Norge. Denne nasjonen hadde for første gang egne diplomatiske forbindelser, og med England som garantist og solide engelske

forbindelser. Dermed seilte hans britanniske majestets minister (ambassadør) Arthur Herbert opp som en viktig brikke. Også på mikronivå: Han gikk om bord som skipper! Om meningen var å skape presedens er uvisst, for neste overgang er like diplomatisk diskret som etiketten tilsa. Resultatet er at neste ambassadør steg ombord, og ble der i godt og vel syv år mens han styrte sine, båtens og imperiets interesser gjennom første verdenskrig og ulike politiske minefelt. Mansfeldt Findlay unnslo seg ikke for å gi råd til kong Haakon og uttale seg kraftig om norske politikere, og spilte høyt på den norske scenen. Hans roligste seilas i disse årene var om bord på sin "Gannet", som er avbildet i indre oslofjord med kolleger og familie om bord.

Nestemann om bord var derimot konkurranseseiler på sin hals. Severin Skougaard drev etter oppveksten i Langesund skipsrederi i Oslo. Han eide en rekke moderne regattabåter, håvet inn premier og tok sin tårn i KNS. Ved siden av drev han ivrig turseilas med "Gannet" nedover kysten gjennom 1920-årene, med utgangspunkt i enten Langesund eller Nesodden.

Nå inntraff et paradigmeskifte. Båten forsvant fra Norge i en tid med generell skøy-

Th. Abrahamsen Kjøttforretning

Følg oss på facebook!

Kongegata 18, Larvik
Tlf. 33 18 11 45

Unn deg noe
godt fra
veestfalds eneste
kjøttforretning!

ANGUS

TH. A. ABRAHAMSEN

teallergi, og ble eid av en nordmann i England under navnet “Jærbuen”, fordi eieren kom fra Jæren. Hans Landstad, sjefingeniøren i Morriskonsernet og en av bilpionerens trofaste medarbeidere som hadde vært med på å bygge opp firmaet, ønsket seg noe substansielt til seilaser i den engelske kanal. Så hadde han også bred erfaring fra skværriggere på de syv hav. Han rustet ut båten på Hankø, investerte i ny motor og radio, tok kveldskurs i navigasjon og la sommeren 1931 i vei over Nordsjøen sammen med fire seilervenner.

Radioens eneste nytte var at den varslet storm, og det friske været gjorde at to rev ble satt i storseilet. Når det løyet ble motoren startet. Det verste var likevel navigasjonstabben som gjorde at “Jærbuen” kom 120 mil ut av kurs, slik at lysene på Helligoland viste seg å være fiskebåter på Doggerbank. Overfarten gikk tross alt godt, 91 timer fra Kristiansand til Margate, 564 mil logget med gjennomsnittsfart 6 knop.

I ny hjemmehavn Poole Harbour i Sør-England seilte hun i Landstads ferier og ellers etter muligheter, både med familie og mer barkedede karer fra sjømiljøet i Poole, temmelig langt fra de polerte millionbåtene som ellers lå i havnen. Man aner at her ble det praktisert sjømannskap, og den innovative og praktiske Landstad begynte å forandre. Det første som forsvant var det lange overheng på bommen, som gjorde båten enklere å reve og mindre losgjerrig. Til slutt tok han skrittet fullt ut og ga båten bermudarigg. Hun ble noe tynn i toppen, men sikkert mer letthåndterlig. Under krigen ble alle båtene i Poole flyttet lenger innover mens sjøflyene regjerte havnen, men den eneste skaden, når unntas det mentale belastningen at farvannet naturlig nok var sperret for all form for lystseilas, var en grunnsplint som streifet skroget.

I fredstidens gjenoppbygging ble båten etter hvert for mye å holde for en skipper som tross alt var over middagshøyden og hadde adskillige mil til sin kjæledegge. Planene om å seile henne hjem til Norge ble ikke noe av. I stedet inntreffer mellom 1947 og 1951 de blankeste årene i hennes historie. Den nye eieren er ennå temmelig ukjent, men sporene han satte etter seg om bord er fortsatt synlige: En generell overhaling, elektrisk anlegg og ominnredning. Ikke verre enn at sovelugaren og forpiggen ble litt endret og vaskvannsstellet ble kastet på land. Inn kom i stedet toalett, vask og badekar tverrskips! Så overtok en båtmegler som var kjent for å kjøpe yachter, pusse dem opp og selge – og det lille halvåret han eide båten benyttet han godt: Pusset henne der hun stod high and dry på gjørmelavvann i Anglia, bodde om bord med sin frue – og skaffet kjøper.

Amerikaneren Dan seilte “Jærbuen” alene sørover til Portugal der bankeier Manuel Espirito Santo Silva med familie ventet spent på sin nye kjæledegge. Hjemmehavn ble seilerredet Cascais, der båten lå i bøye utenfor eierens palassaktige sommerhus. Men hun opplevde bare en snau sesong med lykelige eiere. “Jærbuen” var simpelthen for liten for familien med elleve barn! Handelen foregikk i Tyrefekterklubben i Lisboa, og plutselig satt advokat Bustorff Silva med en båt til sin familie, nærmere bestemt barn og svigerbarn. De eide båten, men færre brukte henne. En holdt seg til sine bryggeriforretninger hjemme og i Angola, en annen seilte med hell olympiske seilaser, og designet ny rigg og mast som fortsatt brukes i dag, mens den tredje overtok hovedansvaret for båten. Det var som om hun gjenopplevet sin historie. Regattaseileren elsket henne som turbåt der hun seilte fra Lisboa med mål som Madeira, Gibraltar og Nord-Afrika. Etter hvert overtok en nevø båten, nå døpt “Mitra”.

Forts. neste side

En tidsseilas med Jærbuen II

Forts. fra . 31

“Mitra” kunne nå gått sin endelige skjebne i møte. Nok et eierskifte bedret ikke forholdene., heller ikke at hun halvveis sank og ble fylt med rød elvegjørme. Vagabondsjelen formådde knapt å ta seg av henne, men han gjorde noe svært viktig: Skrev brev til KNS, Oslo, Norge – om noen der oppe i nord ville kjøpe en gammel Colin Archer? Han visste knapt at han dermed gjenforente båten med sin skjebne i en tid da interessen for gamle båter tok seg opp og skøytemiljøet vokste.

I Norge ble det gjensyn da Uwe Griem for fru Aud kommenterte det møtesirkulerende brevet som nå var havnet i Seilskøyteklubben Colin Archer. Forsynet hadde bestemt at han noe tidligere hadde forelsket seg i et bilde av en viss båt, som på forunderlig vis viste seg å være akkurat denne. En rask forflytning til Portugal, en lånt skrivemaskin og noen håndpenger senere var båten hans i mars 1975. Det var bare et par små hindringer i veien. Båten stod på land i Setubal, minst 220 mil i luftlinje fra eiernes bolig i Tyskland og var langt fra ship shape. Eiers yrke som ingeniør krevde sitt. Portugal var i endring, og i revolusjonens tid ble det ikke bedre av at båten strengt tatt manglet formelle papirer og at hun var knyttet til noen av landets mest velstående familier.

Slikt er overstigelig for en ekte entusiast. Etter et mislykket forsøk på å gjøre det enkelt – ved simpelthen å seile gjendøpte “Jærbuen” hjem, ble det portugisiske byråkratiet overvunnet. Båten ble satt i nødvendig stand og flyttet. Egeninnsats i alle ferier og gode hjelpere på stedet måtte til. Transport på lastebåt ble ordnet. På nyåret 1977 lå plutselig en ny tilvekst til veteranbåtflåten i Oslo havn med riggen på dekk. Tross alt hørte hun hjemme i Norge.

Norske avgiftsmyndigheter ville det annerledes da de bestemte at det skulle betales full moms av prosjektet. Eierne bedømte korrekt at båten hadde bedre nytte av pengene, og flagget ut. Derfor ble “Jærbuen”s hjemmehavn Lübeck de neste tredivye årene. Så begynte det møysommelige arbeidet med å sikre båten og fremtiden. Griem har selv kalt det 90% arbeid og 10% seilas, og oftest var han alene igjen med verktøykassen mens alle andre seilte ut. I et område som var lett begrenset: Få havner lå innenfor rekkevidde for helgetur, og farvannet østover var sperret for den tyske gjenforeningen. Båten var ikke dårlig, men det var nok å gjøre: All hvitmalingen som skjulte det meste av dekk, detaljer og stående rigg, måtte vekk. Generelt vedlikehold. Løpende rigg fornyes. Skrogreparasjoner, som endte med nytt dekk og dekkssbjelker i 1992-93. Verdigheten ble gjenvunnet.

Det var derfor mange grunner til at det gode tilbudet om å overta “Jærbuen” måtte ende med at hun kom hjem – til Larvik, og til Sjøfartsmuseet. Takket være betydelig egenfinansiering og solid sponsorstøtte fra private og Larvik kommune ble det mulig for Foreningen å handle. I de fire årene som har gått viser historien oss at hva et heldig skip kan være. Ikke uten arbeid, for det er kjent av trebåtentusiaster. Men med gleder: Gleden over å bidra til at flere får øynene opp for vår maritime fortid ved et tilskudd til flåten i Larvik. Gleden ved å få til en stor og nødvendig restaurering av dekkssdetaljene i fjor vinter og planlegge neste skritt som er skrogreparasjoner. Tross alt har båten generert 1,5 millioner som ellers ikke ville tilflytt formål i Larvik. Gleden ved at historien stadig byr på overraskelser, med farverike eiere, fotografier, historier og til og med levende film. På underfullt vis har det dukket opp originalgjenstander brukt om bord:

Servise, en lanterne, skipsklokken, kikker-
ten og kompasset. Dermed er det mulig å
sette kursen på nytt. Eller er det "Jærbuen"
selv som har satt den?

Tlf. 33 47 17 00

Pindslevn. 1B
Boks 1063,
3203 Sandefjord

Nevlunghavn

Bakeri & Conditori

Tlf. 33 18 89 00 • www.nevlunghavnakeri.no

ÅPENT 06-17 (15)

Bruk din lokalelektriker

H A F A

E L E K T R O • A S

LARVIK Tlf: 33 13 38 88

Sjefssjaluppen

Fredrik Lange-Nielsen

Kulingen river i den gamle husrekka ut mot sjøen. Fullmånen jager kaldt bak revnede skyer. I et av de okergule galleiskurene gjen-skapes fartøyer som ble bygget på Fredriksvern verft for 200 år siden. Det lyser bak et vindu i den store kadettbrakkka. Dag Oppen Berntsen venter meg. Jeg skal få vite hva som skjer. Han har med seg Reidar Eikeland som er en av drivkreftene bak delprosjektet sjefssjaluppen. Byggingen av orlogskapteins lettbåt er en forløper for byggingen av Orlogsbriggen Fredriksvern.

Sjalupper er store robåter som marinen brukte til frakt av folk og forsyninger til moderskipene som gjerne lå på svai, forklarer Dag. Byggingen av sjaluppen skal bringe budskap om Orlogsbriggens komme. Orlogsbriggprosjektet går fra ord til handling. I august 2011 stevner sjaluppen inn til Risør

trebåtfestival. Ti marinesoldater hentet inn fra 1814 ror den staselige kapteinen i land.

Men pengene Dag? Frithjofs Venner må snart bruke sandpapiret på begge sider. Det er vel ikke bare å grine seg til en halv mill så fort noen skrullinger i Fredriksvern kystlag får lyst på ny robåt? Dette har selvfølgelig ikke handlet om å bygge båt, belærer Dag meg tålmodig. Vår tid trenger kjennskap til forgangende håndverktradisjoner. Verden må få vite hva våre forfedre skapte, hvordan de skapte det og ta skaperverket i bruk! (I have a dream...)

Nå kommer Reidar med mye papir i flotte farger. "Sjefssjaluppen" står det på ei forside prydet med et 200 år gammelt sjøslag. Undertittel; "et pedagogisk opplegg for barn og ungdom – tradisjonelt håndverk og

Sjefssjaluppen,

forts. fra s. 35

sjømannskap”. Opplegget ser unektlig spennende ut. Her skal skoleklasser fra videregående skole få opplæring i lokalhistorie, materialkunnskap, sjømannskap, roing og seiling. Stiftelsen har søkt tilskudd fra håndverksmillionen som er blitt delt ut av Nasjonale festningsverk i 2010. Formålet med prosjektet er på ingen måte å bygge robåter, nei. Båtbyggingen er bare et pedagogisk knep med sikte på - som det står i søknaden - å gi barn og unge kunnskap og ferdigheter knyttet til tradisjonelle håndverk som tidligere ble utført på Fredriksvern og i Stavern. I læreplanen finner vi aktiviteter som takling og spleising, maling av tiljer, oljing av skrog, spikking av tollepinner og høvling av planker. Nyttig.

Jeg nevner for Dag at hvis de skulle få noen ungdommer til overs så, kan sikkert Frithjofs Venner tilby undervisning også. Vi har i all beskjedenhet litt erfaring med

vedlikehold og håndtering av tradisjonelt seilfartøy. Vi snakker om muligheter for samarbeid, mens Dag og Reidar viser vei inn i båtbyggeriet de har rigget til i galeiskur 13. Midt i rommet står malen med kjølen, stevnene og de første bordgangene på plass. Båten blir grunn nok til å kunne ro rett inn på stranda. Dag trekker frem tegningen som er laget av Dag Fjeldstad. Sjaluppen bygges av Glenn Svaneberg og Tore Johansen fra kystlaget (og fra Frithjofs Venner). Dette ser veldig bra ut - har du klave får du ku. Redaksjonen gratulerer Ildsjelene bak Fredriksverns sjalupper. Her lukter det brigg!

36 *Dag Oppen-Berntsen og Reidar Eikeland viser sjalupptegningen.*

Nordisk Seilas 2011

Frithjof II tilbyr også i år tokt for ungdom 13 - 18 år. Arrangementet retter seg mot ungdom, men voksne er hjertelig velkomne. I år kan vi tilby 8 køyeplasser.

Skipper Fredrik Lange-Nielsen (57) har mange Nordiske seilaser og Tall Ships Races bak seg og mye erfaring med ungdom.

Nordisk seilas er et arrangement for tradisjonelle seilfartøye over 9 meter. Det arrangeres av et utvalg representanter for danske, svenske og norske miljøer for slike båter.

Flere av deltakerne er ekte seilskuter med flere master, mange hundre kvadratmeter seil og plass til omkring 20 ungdommer.

I havnene legges det til rette for å bli kjent med hverandre og ha det moro gjennom ulike arrangementer og konkurranser. Underveis blir det mulighet for å seile med andre båter. Se <http://nordisksejlads.org>

Nordisk Seilas 2011 starter med avreise 28. juni til Varberg syd for Gøteborg og går via Hobro på Jylland tilbake til Fredrikstad der arrangementet avsluttes 8. juli.

Kontakt fredrik.lange-nielsen@bufetat.no tlf 33125705/90567956 for mer informasjon

Larvik Havn KF

LARVIKHAVN

www.larvik.havn.no

Tlf.: 33 16 57 50 - Fax: 33 16 57 59

Styret i Frithjofs Venner

Leder:

Nestleder:

Frode Walderhaug
33 12 72 82 / 90 60 19 81
E-post: frode.walderhaug@c2i.net

Kasserer:

kasserer: Bjørn Hellner, 97071239,
E-post: bjhellne@online.no
Sekretær: Ronald Nilsen,
33 18 68 05 / 948 91 364

Styremedlemmer:

Fredrik Lange-Nielsen
Vigdis Mette Amlie

Vara medlemmer:

Per- Kristian Eidspjeld,
33117534 / 91720688
Dag Ottar Wold,
33190783 / 45404424
Linda Nilsen Augland,
92 05 30 61

Valgkomité:

Kate Edland
Brit Lehne
Hans Petter Skontorp.

PR-komité:

Vigdis Mette Amlie
Brit Lehne

Vårpuss/ dugnad:

Fredrik Lange-Nielsen/Erling Augland

Seilingsansvarlig:

Erling Augland
33 11 08 46 / 98 23 18 27
E-post: erling@augland.net

Driftssjef:

Erling Augland.

Materiell/rekvisittansvarlig:

Vigdis Mette Amlie

Medlemsbladet:

Fredrik Lange-Nielsen
33 12 57 05 / 90 56 79 56
E-post:
fredrik.lange-nielsen@bufetat.no
Brit Lehne
E-post:
brilehne@online.no
Vigdis Mette Amlie
33 13 00 16 / 98 04 41 05
E-post:
vigdis-amlie@hotmail.com

Styret i Stiftelsen Losskøyta Frithjof II

Leder, Einar A. Andersen, Frithjofs Venner
Erling Augland, Frithjofs Venner
Bjørn Hellner, Kystlaget Fredriksvern
Fredrik Lange Nielsen
Per Kristian Eidspjeld,
Larvik Museum
Egil Jahre, Vestfold Fylkesmuseum

Organisasjonsmodell

Norconsult

Rådgivende ingeniører

Losskøyta Frithjof II eies av en stiftelse som står ansvarlig for drift, vedlikehold og restaurering. Skøytas venneforening - Frithjofs Venner - har som oppgave å støtte opp om Stiftelsens arbeid og å skape et levende miljø rundt båten.

Bli med du også! Støtt opp om bevaringen av Frithjof II. Bli medlem i "Frithjofs Venner". Det koster lite, men er til stor hjelp for oss, og du får selv mye igjen for medlemskapet. Det forplikter ikke til dugnad eller annen form for innsats, men har du lyst til å arbeide aktivt med bevaring av Frithjof II, er du hjertelig velkommen.

Aktiv eller ikke, så vil du få tilsendt vårt medlemsblad "Frithjof II". Bladet speiler aktivitetene i foreningen og inneholder ellers artikler med historisk tilsnitt knyttet til Frithjof og kystkulturen. Her får du også tilbud om gratis medlemsturer med Frithjof II, og invitasjoner til fester og forskjellige arrangementer. Medlemsskapet gir deg bedre muligheter til å bli kjent med skøytas historie. Samtidig er du med på å sikre at Frithjof blir bevart for framtiden, og får seile i sitt opprinnelige farvann.

Velkommen blant Frithjofs Venner:

Ja, jeg/vi ønsker medlemskap

Navn: Sendes til:
Adresse: Frithjofs Venner
Poststed: Postboks 134
Sentrum
Telefon: 3251 Larvik

- Enkelt medlemskap (kr 300,- pr. år)
- Familiemedlemskap (kr 400,- pr. år)
- Pensjonister (kr 150,- pr. år)

Aktiv Passiv

Hvis du vil slippe å klippe i bladet, kan du kopiere eller skrive av talongen.

Bli en "FRITHJOF VENNER"!